

Vattacukor

– Szegénykém! Mint egy kis koreai gyerek!

Ez a mondat a legkorábbi világos emlékei közé tartozik (mert vannak korábbiak is, de ezek meglehetősen homályosak, egy idősebb férfi szerepel bennük, aki örökösen egy fotelben ül, egyik lábát mereven kinyújtja, bal karja élettelenül hever a fotel karfáján, jobbával szorosan magához öleli őt, a feje a férfi vállán, az arcát nem is látja, csak a fülét: lilás ereket és ősz szőrszálakat). Ez a férfi azóta nyomtanul eltűnt, csak gyanítja, hogy az apja lehetett.

A mondathoz képek is kapcsolódnak: egy asztalon áll, a karjait égnek emeli, hogy az anyja ráadhassa a hálóingét. A csillár óriáspókja, minden lába végén egy-egy világító gömbbel, most közelebb lebeg a feje fölött, mint amikor lentről, a padlóról látja. Két arc hajol föléje, az egyik szelíd, szemüveges, orra tövénél összetorlódott a púder, ezt az arcot csillogó ősz haj keretezi, a másikat, a fiatal, rakoncátlan, sötét fürtök sokasága. A fiatal az anyja: ő öltözteti éjszakára. A hálórúha, amit éppen ráad, bár hálóingnek nevezik, valójában sötétzöld, kötött női blúz, itt-ott tényleg lyukas. A másik, az idősebbik, a nagynénje, a nővére annak a bizonyos férfinak a fotelben.

(Később, amikor már többet tudott ezekről a dolgokról, néha eltöprengett rajta, hol is láthatott a nagynénje ilyen rongyos, koreai kisgyereket. A tévében aligha, hol volt akkor még a tévé? Esetleg a filmhíradóban... de nem, a nagynénje aligha vett magának mozijegyet, hiszen mindig panaszkodott, hogy a nyugdíja semmire sem elég. Talán egy plakáton... igen, ez lesz az, egy plakáton láthatta...)

– Menjek a gyerekért hétfőn? – Ezt a nagynénje kérdezte, talán egy másik, későbbi alkalommal. Mert amikor az anyja túlórázik, olyankor a nagynénje megy érte az óvodába, márpedig gyakran túlórázik. Néha a nagynénje nem hozza egyenesen haza, hanem a saját lakásába viszi. Szeret nála lenni: színes gombokból bonnyolult ábrákat rak ki a padlón, vagy a nagynénje fejből mesét mond neki, törpékről, tündérekről és egy engedetlen medvebocsról, aki elcsavargott otthonról, és eltévedt, végül egy angyal vezette haza. Imádkozni is a nagynénje tanította meg, a mennyekben lévő Atya képe a képzeletében homályosan egybeolvadt a karosszékben ülő férfiével, talán mert róla is azt mondták, azért nem találja többé, mert fölment a mennybe.

De szoktak a nagynénjén kívül más öregasszonyokat is látogatni. Némelyik panaszos hangú és könnyes szemű, mások gunyorosak és életvidámak, és mindenütt egyforma szag van, öreg bútorok, molyirtó és vaníliás kifli szaga. És mindenféle tárgyak egy eltűnt világból, tacsbólábú székek, furcsa, szögletes madár-minták a kopott perzsaszőnyegeken, aranyozott szélű csészék és porcelán pásztorlányok a vitrinekben.

De azért van az anyjának fiatal barátnője is, magas, nyúlánk, nevetős, igaz, férje neki sincsen, de az övé nem halt meg, hanem ez a bizonyos Judit állítólag megszökött tőle: ezt a lányától hallotta, a kicsi Jutkától, egy nála néhány hónappal idősebb, dacos képű, „komisz kölyöktől”, akiben „tíz fiú veszett el”, legalábbis így mondogatja róla sóhajtva az óvónőjük, mert ugyanabba az óvodába járnak, a Textilparéba, ami, ha úgy vesszük, szerencse, mert Jutka, családi ismeretségükre való tekintettel, megvédi őt, ha az óvoda réme, egy bizonyos Attila, sípcsonton akarja rúgni. „Az én apám egy gazember! – közölte vele egy alkalommal Jutka sötéten, felnőttes, ellentmondást nem tűrő hangon, nem mintha ő ellent akart volna mondani neki: az apákra vonatkozó tapasztalatai a karosszékben ülő, félig béna férfira korlátozódtak.

– Jaj, igen, igen! – feleli az anyja a nagynénjének. – Köszönöm, Mancikám, angyal vagy! Nem is tudom, mi lenne velem nélküled! Hétfőn megint túlórázom... és ha még legalább megfizetnék! Még lecsúsztatni sem tudom, amíg a Bözsike betegszabadságon van! Már annyi túlórám összegyűlt... ha a Bözsike egyszer meggyógyul végre, egy teljes hétig nem csinállok semmit! Leadom a gyereket az óvodában, aztán otthon végigvágom magam a díványon, és csak olvasok. Vagy nézem a plafont...

– Mancikám, meghívhatlak egy kávéra? – Ezt az anyja kérdezi, amikor vasárnap délután hármásban elsétálnak az Ibolya cukrászda előtt. A nagynénjének persze nem lenne pénze cukrászdára, „abból a nyomorúságos kis nyugdíjból”, az anyja, ahogy mondani szokta, egy Krózus hozzá képest. A nagynénje szabódik: – Ne könnyelműsködj, Klárám, te se nagyon ugrálhatsz a gépirónői fizetésedből! – Hát abból nem is... de eladtam az egyik retikült! Azt a gomba alakút, a rojtokkal! – suttogja a nagynénje füléhez hajolva az anyja. – Az Illésné vette meg a bérelszamolóból! – Ne mondd, megint csomagot küldött a Bébé? Hát jó... De tényleg csak egy szimplára! – A nagynénje ellenállása gyengül, végül egy tátracsúcsra is engedi rábeszélni magát. – Ezzel meg is van a vacsorám! – sóhajtja elégedetten, miután a csúcsos, sündisznó forma sütemény – fehér mandula-tüskék állnak ki a fényes csokoládémázból – piskóta alapját is eltüntette. Az anyja lassan, elgondolkodva kortyolgatja a kávéját, mintha várna valamire. Az egyik távoli sarokasztalnál feláll egy férfi, és odalép az asztalukhoz:

– Megengedik a hölgyek...? Ha már így véletlenül összefutottunk...?

– Egy kollégám! – mondja az anyja elpirulva. A kolléga bánatos, sovány, hűséges szemű kutyára emlékeztet, eltekintve a szemüvegtől. – De igazán nem akarok zavarni! – szabódik. A hangja zavart és ünnepélyes. – Csak sétáltam egyet így vasárnap délután, ebben a szép időben, és megörültem az ismerős arcnak... Még nem sok embert ismerek ebben a városban! – Dehogya, egyáltalán nem zavar... Én már különben is menni készültem... Te maradj csak nyugodtan, Klárikám! Egyedül is hazatalálok! – mosolyog rá a férfitra esetlen, öregasszonyos kacérsággal, és zavarában egy pillanatra olyan lesz, mint egy fiatal lány. Az anyja kollégája udvariasan felemelkedik a székéről, így, állva várja meg, amíg a nagynénje fürgén, öregesen kacsázva kisiet a cukrászdából. A férfi visszaül, nagyon egyenesen tartja magát, hűséges kutyatekintete most őrá, Kisklárára fordul, zavartan mosolyog, nehézkesen tréfálkozni próbál:

– Meghívhatom a kis hölgyet egy Rigó Jancsira?

– Ugyan, dehogy, miért haragudnék? Nagyon rokonszenves, komoly fiatalembernek tűnik. Azt mondod, elvált? És a felesége kirakta a lakásból? – A nagynénje szomorúan csóválja a fejét. – Szegény ember... Persze szerencsésebb lenne, ha özvegy volna, de nálatok, reformátusoknál ez nem képez házassági akadályt... És ha azt mondod, a felesége hibájából...

– Dehogyis, Klárikám, egyáltalán nem gondolom azt, hogy rosszul teszed... Azt mondják, kitűnő munkaerő, tudod, a Manyi, aki a szalagraktárban dolgozik, az valósággal ódákat zeng róla, hogy milyen pontos és megbízható! Hát persze, ezerszer inkább egy ilyen, mint valami széltoló szoknyavadász, mint például a Tóni a könyvelésről! Tudod, aki egy időben tetszett nekem... És látszik, hogy imád téged! Csak éppen... – A szép Judit megnyikkan, és a szájára tapasztja a tenyerét, hogy elfojtsa a kikíváncozó nevetést. – Jaj, ne haragudj, tudom, butaság, csak... nekem mindig az jut eszembe róla, hogy egy kicsit olyan, mint a Bádogember, akit elfelejtettek megolajozni!

De az anyja nem haragszik, ellenkezőleg: ködös, ábrándos arckifejezéssel néz el valahová, ahogy olyankor szokott, amikor szóba kerül valamilyen számára kedves emlék abból az eltűnt, régi világból: régi filmek, könyvek, amelyeket már nem lehet kapni, vagy például a törökméz vagy a vattacukor. Talán a vattacukrot emlegeti a leggyakrabban.

– Istenem, a Bádogember! Meg a Gyáva Oroszlán! Emlékszel? Ha én még egyszer láthatnám az Őzt, csak egyetlenegyszer... Azt, meg a Manderley-ház asszonyát... Erről jut eszembe! – Az anyja közelebb hajol a szép Judit füléhez: – Az Illésné, tudod, aki megvette a retikült, azt mondja, meg tudja szerezni valakitől egy hétre az *Elfújta a szél*...

Jutka szigorú arccal tanulmányozza a kezében tartott Fekete Péter-kártyákat.

– Mostohád lesz! – mondja vészjóslóan, miközben a keze egy pillanatilag ott tévovázik Kisklára legyezőszerűen széthúzott kártyái fölött, aztán határozott mozdulattal kihúzza a kéményseprőt. – Verni fog! – közli ellentmondást nem tűrő hangon. – Engem is vert az apám, azért is jöttünk el tőle. Nekem az anyám megígérte, hogy nem megy többet férjhez...

A vasárnapok szokott rendje átalakult: most nem a nagynénjét látogatják meg ebéd után, hanem amint az anyja kapkodva elmosogatott, megszólal a csengő: megérkezett a Bádogember. Többnyire hoz is valamit, egy doboz konyakosmeggyet, az anyja kedvencét („Jaj, igazán nem kellett volna!”), vagy neki egy zacskó Zizit vagy Dunakavics cukorkát. Egy pillanat türelmet, eseng zavartan nevetve az anyja, és eltűnik a másik szobában. Amikor előkerül, szokatlanul elegáns, a sűrke kosztüm, amelyet visel, csomagban jött, és biztosan akadt volna rá vevője, de megtartotta magának. Eddig többnyire feketét viselt („Tudom, hogy régen lejárt a gyászév, de valahogy nincs szívem megválni tőle...”). És a harisnyáján sincsen felszaladva a szem, mint rendszeren, biztosan járt a szemfelszedőnél. – Mehetünk? – kérdezi a Bádogembert, aki erre fölemelkedik a karosszékéből, ahol eddig ült, és a kezét nyújtja Kisklárának, aki a karfán kuporog. Elindulnak, őt közrefogják: most egészen olyanok, mint mások, mint egy igazi család. Elsétálnak egészen a Zita-kertig: ott a Bádogember lekasztja a válláról a fényképezőgépet, és lekapja őket, amint a padon ülnek, és az anyja a kislésű után kotorá-

szik a retiküljében. („Hagyd csak, nem szeretem a mesterséges beállításokat... nagyon jók vagytok így, nagyon természetesekek!” – mondja a Bádogember.)

A séta után beülnek valahová, többnyire az Ibolyába, és ő kap egy gesztenye-pürét vagy egy Rigó Jancsit. Amazok meg szimplát rendelnek, és munkahelyi dolgokról beszélgetnek. Legalábbis úgy tűnik, de néha mintha mégsem. Legutóbb például arról tanácskoztak, mennyivel előbb kell feliratkozni a listára, ha az ember nyáron szeretne két hetet tölteni a Balatonnál a vállalati üdülőben. – Akkorra már... – mondta jelentősegteljesen a Bádogember, és az anyja kezére simította a kezét. Megpróbált a szemébe nézni, de az anyja elkapta a pillantását, és néhány másodperc múlva a kezét is elhúzta, hogy kibontogassa a papírjából a kockacukrot, amit a kávéhoz adtak. Az egyik, kávéba áztatott kockacukrot ő szokta megkapni, de az anyja erről most megfeledeznek.

Mostanában gyakran megesett, hogy amikor az anyja túlórázott, nem a nagynénje ment érte az óvodába, hanem a Bádogember. Míg az anyját várták otthon, a Bádogember a saját gyerekkoráról mesélt neki, egy házról, ahol az udvarban csirkét és kacsát tartottak, a kert végében folyt egy patak, és volt ott egy kisbárány is, meg egy Pajtás nevű puli. A ház még most is megvan, a Bádogember édesanyja lakik benne, és még most is vannak időnként kiscsirkék. A bárány már nincs meg, de a puli igen, vagyis hát nem a régi Pajtás, hanem annak az ük-ük-ük unokája. Majd egyszer, nemsokára elviszi őt is abba a házba.

Ősz van, kora délutáni sötétség, ezúttal megint a nagynénjénél ülnek. – Hát pedig lassanként döntened kell! – mondja a nagynénje töprengve. – Nem halogathatod az idők végezetéig! Nézd – mondja, és most ő simítja a kezét az anyja kezére, talán hogy megengesztelje, amiért az előbb olyan szigorúan beszélt vele –, ne felejtsd el, hogy már nem vagy egy húszéves fruska... érhető, ha nem ugyanúgy érzel, mint annak idején szegény Árpád iránt! Az a fő, hogy derék ember, és ragaszkodik hozzád... a gyereket is szereti... és hogy sokkal könnyebb lesz az életed, ha ketten vagytok!

– A gyerek meg egyenesen imádja! – mondja az anyja nevetve, de mintha bosszúság vagy – ami még rosszabb – gúny bujkálna a hangjában. Mind a ketten lenéznek rá, ahogy ott rakosgatja a gombokat a szőnyegen, az anyja lábához húzódva. – Mindig valami házat emleget, amiről Sándor beszélt neki, hogy ott kiscsirkék vannak meg valami patak... – Na látod! – vágja rá a nagynénje, aztán a nyomaték kedvéért megismétli: – Na látod!

Karácsonykor a Bádogembertől meséskönyvet kap ajándékba, és könyvet kap az anyja is, verseskötetet. – Nahát, Mécs László! – mondja az anyja zavartan. – Hogy tudtad megszerezni? – Megvannak a titkos forrásaim! – tréfál nehézkes büszkeséggel a Bádogember. Az ő meséskönyve láttán a nagynénje összecsapja a kezét: – Istenem, a Mesék az erdőből! Maga tényleg egy varázsló! – mondja a szerényen elpiruló Bádogembernek. Aztán a Bádogember odaülteti őket a karácsonyfa alá, az anyja a fotelben ül, ő a kissámlin az anyja lábánál, és lefényképezi őket. Margitka megengedi, hogy magáról is csináljak egy képet? – kérdi a nagynénjét a Bádogember, de az nevetve szabadkozik: – Ugyan mi fényképezni való van már énrajtam, öregasszonyon? – Akkor, ha megkérhetem... ezt a gombot kell meg-

nyomni! – A Bádogember odaáll a fotel mögé, a keze az anyja válla fölött, mintha rá akarná simítani, aztán mégis inkább csak a fotel háttámlájára támasztja. A nagynénje, kezében a géppel, kicsit mintha imbolyogna. – Ne haragudjatok, olyan ügyetlen vagyok! – Aztán mégiscsak megnyomja azt a bizonyos gombot. – Jaj, Istenem, már megint pont akkor pislogtam! – nevet büntudatosan az anyja.

Az anyja áll a nagyszekrény előtt, kezében a levéllel, a szép Judit helytelenítően csóválja a fejét. – Nem írhatnád meg neki, hogy rövidesen férjhez mész? A két szoba kellene fog nektek meg a kicsinek! – De hát értsd már meg! – vág vissza fölindultan az anyja, és Kisklára valami hamisat érez az anyja hangjában, valami nem őszintét. – Nem tehetem meg vele, szegény boldogult nővérem lánya, félig-meddig mintha az enyém lenne... Még ha nincs is több köztünk tíz évnél... És ha egyszer ide helyezték! Most végzett orosz–könyvtár szakon. Pesten nincs elég tanári állás. Választhat: kirakják valami kis alföldi faluba orosz tanítani... őt, aki olyan igényes! Rengeteget olvas, gondolhatod, egy könyvtáros! – és imádja a zenét, a komolyzenét! Egy ilyen kis faluban soha nem lesz magához illő társasága, se hangverseny, se színház... gondold meg, milyen élete lesz ott! Egy ilyen fiatal lány, pár év, és valóságos vénkisasszony lesz belőle... abban a környezetben! Vagy pedig elfogadja ezt az állást itt az iskolai könyvtárban, de ehhez nem adnak szolgálati lakást. Olyan csinos kislány... Itt előbb-utóbb biztosan férjhez megy, és akkor ez a lakásprobléma is remélhetőleg megoldódik. – Vagy a férjét is ide akarja majd hozni! – dűnnyögi a szép Judit. – Ne haragudj, nem akarok beleszólni... végül is te tudod!

– Mancikám, ugye te megérted? Hogy nem tehettem mást? Végére is az unokahúgom! – A nagynénje zavartan kerüli az anyja pillantását.

– Na és szegény Sándor mit szól hozzá? – kérdezi végül óvatosan. Az anyja vállat von.

– Hát mit szólhatna? Megérti, persze... tudod, milyen rendes ember! Ellesz még egy darabig az albérletében... Mondtam neki, hogy ez csak átmeneti megoldás...

Ebben Kisklára is őszintén reménykedik: nem szereti ezt a Karolát. Már a neve is... mintha fiúnév akarna lenni, csak a vége felé hirtelen meggondolná magát. Pesten náluk szoktak megszállni, az apja ünnepélyes, kopaszodó férfi arany keretes szemüveggel, állítólag orvos. Karola talán nem olyan csinos, mint az anyja állítja, igaz, a haja hullámos és sötétszőke, a szeme barna, a pillantása egyszerre megbántott és fölényes, kicsit emlékeztet a *Színház és Mozi* barnadrapp címlapján látható filmszínésznőkre. De a lába rövid és vaskos, a nevetése meg valahogy erőltetett. Kisklára hallotta, ahogy a Duna-parton a fiúk, az „évfolyamtársai”, ahogy nevezte őket, Karcsinak szólítják, ő meg magas, erőltetett üveghangon kacag. Kisklára úgy találta, az anyja sokkal szebb, ahogy az illedelmes, sötétkék, egyrészes fürdőruhájában, könyökére emelkedve, fejét hátra hajtva, behunyt szemmel napozik, olyan, mint valami szobor, sugárzó és titokzatos. Vajon mi járhat ilyenkor a fejében?

– Eeez? – kérdezi Karola egy kínosan akadozó társalgással eltöltött félóra után, melynek során a Bádogember félszegen és tiszteletteljesen a tanulmányai iránt érdeklődött, és hogy mit gondol, sikerül-e megszoknia neki a nagyváros után

ebben a csöndes, álmos kisvárosban. Hát nem lesz könnyű, nevetett föl Karola azon az éles, természetellenes üveghangon, különösen a zene fog neki hiányozni, ő ugyanis él-hal a zenéért. – A Pannónia kertvendéglőben – felelte bizonytalanul a Bádogember – esténként van cigányzene. A Textiles-kultúrházban pedig szombatoként szalonzenekar játszik... – tette még hozzá gyorsan, mert érzékelte a két nő kényelmetlen feszengését. Kis kínos csönd, Karola kis éles kaccanást hallat, amit megpróbál csuklásnak álcázni. – Igen, igen – mondja végül, és elnéz valahová a semmibe a Bádogember válla fölött – de én nem egészen erre gondoltam...

– Eeez? – ismétli meg most, hogy hármásban maradtak Kisklárával és az anyjával. – Már ne is haragudj, Klárikám... Cigányzenekar meg szalonzene... És te, aki imádod a *Toscát!* Meg Mécs Lászlót hoz ajándékba... neked, akinek Ady a kedvenc költő! És még nekem volt rossz a lelkiismeretem, azt hittem, hogy az érkezéssel beletenyerelek valamibe, egy perspektivikus kapcsolatba... most már nagyon is örülök, hogy még idejében jöttem! Én megértem, hogy nehéz neked egyedül a gyerekekkel, de azért nem kellene ennyire leadnod az igényeidből! Te nem vagy egy besavanyodott özvegyasszony, aki örül, ha akad valakije... Szép vagy, és fiatal! A Laci, tudod, aki a műszaki rajzot tanítja nálunk, és látott minket együtt vasárnap délután, azt mondta, nem is tudta, hogy ilyen csinos nővérem van! Nővérem, érted? Nem nagynénem – nővérem!

És ettől kezdve megváltozik az élet. Emberek tűnnek föl, férfiak főként, fiatal férfiak, Karola kollégái, de nők is, az iskolából meg a kórusból, mert Karola rövidesen csatlakozik valami kórushoz, ahol madrigálokat énekelnek – de vajon mi az a madrigál? –, és a kórustagok kirándulásokat szerveznek vasárnap délutánonként. Ilyenkor a nők halásznadrágot viselnek, napszemüveget vagy bő szoknyát, alatta kikeményített alszoknyát, a széle kivillan a szoknya alól, ahogy elnyújtóznak a fűre terített pléden, a merészebbek kigombolják a blúzukat, vagy éppen le is vetik, furdőruha van alatta, szeplős fehér és egyenletesen aranybarna vállak ragyognak a napsütésben. A férfiak a tábortűz körül tüsténkednek, tréfás-gorombán ugratják egymást (– Na mi az, Sanyikám, nem gyullad? Pedig a te korodban még...), a nőket oktatják a szalonnaszelet és a hagyma nyársra húzásának fortélyairól, vagy vizet hoznak kulacsban a forrásból, leveszik a cipőjüket és a zoknijukat, feltűrt nadrágszárral gázolnak a süppedős, szittyóval benőtt talajon a forrásig. Kávét főznek fémdobozban, szűrős szagú, fehér tablettával gyűjtanak alá a kávéfőzőnek. A patakon túl tehenek bukkannak elő, szám szerint három, kettő közülük tudomást sem vesz róluk, odaadóan legelnek, de a harmadik megáll és báván, kitartóan bámul rájuk. – Na, mit szeretnél? – kérdezi a csinos Panni, akinek állatorvos a férje. – Talán a Gyurit keresi! – jegyzi meg csípősen az éles nyelvű Mara. – Gyuri, egy hölgy keres! – kiált fel az egyik végzős főiskolás, a Misi nevű. – A tehénszemű Héra! – kiált fel Lenke, a csúnyácska magyartanár-nő fontoskodva. Gyuri, a kövérkés, szeplős állatorvos férj, behunytt szemmel hever a pokrócon, egy fűszálat rágcsál, és elengedi a füle mellett az ugratást. – Bóg a tehen... – kezdi rá a mókás, kissé majomképzű Ella. Nagy nevetés.

Az első néhány kiránduláson még a Bádogember is velük tart. Ahogy kettésével-hármásával haladnak a keskeny földúton, az anyja és Karola egymás mellett, mögöttük két-három harsány és vidám fiatal férfi, végzős mérnökhallgatók, aztán sorra a többiek – a Bádogember lemaradva, valahol a sor végén. Kisklára

az anyja mellett, igyekeznek lépést tartani vele, az anyja mintha nem venne tudomást a jelenlétéről, a mögötte haladó fiatal férfiak közül az a bizonyos Misi, akinek nagy, fényes barna szeme van, mint két gesztenye, az arcvonásai meg olyan mozgékonyak, mintha gumiból lennének, igyekeznek felhívni magára a két nő figyelmét. Az anyja néha oldalra fordítja a fejét, kicsit gúnyosan hátramosolyog, odavet valamit a gumiarcúnak, aztán megy tovább, emelt fejjel, gyors léptekkel, halásznadrág van rajta, meg valami sötétkék blúz, nyilván csomagban jött az is.

Kisklára az anyja kezét rángatja, próbálja magára vonni a figyelmét ő is, akár a gumiarcú. Az anyja lehajol hozzá: – Mi baj? Szomjas vagy? Pisilni kell? – kérdezi suttogva. Kisklára a fejét rázza, aztán: – Igen... szomjas vagyok! – mondja, bár igazából nem szomjas. – A kulacsot... odaadnád egy pillanatra? – fordul az anyja Karolához sóhajtván, mintha bosszús lenne, amiért megzavarták. Kisklára iszik néhány langyos kortyot a kulacshoz tartozó fémpohárból, a fém áttüzesedett a napsütésben, szinte égeti a száját. – Én is! Én is kérek! – bohóckodik a gumiarcú Misi. – Te? Mikor ittál te utoljára vizet? – ugratja a társa, magas, szőke, az orrán napszemüveg, ha leveti, látszik, hogy az arca keskeny, és olyan szép, de éles vonásai vannak, mint a főtéri félmeztelen szobornak. Kisklárát valamiért egy sasra emlékezteti, amelyet egy filmen látott, talán mert van az arcában valami kegyetlen. – Hát ha jobb nincs! – von vállat a gumiarcú. – Maga nem kér, Gábor? – kérdi Karola a napszemüveget azon a csengő üveghangon, ahogy a férfiakkal szokott beszélni. A napszemüveges vállat von: – Víz? Nem, köszönöm. Én tudok várni, megvárom, amíg beérünk a Turistaházba. – Mert ott szoktak letelepedni a kirándulás után, a férfiak sört isznak vagy hosszúlépést, a nők szódát, Kisklára többnyire bambit.

Hátrasandít, merre lehet a Bádogember, mert az anyja már megint nem figyel rá. Kiáll a sorból, engedi, hogy a nevető, fecsegő felnőttek elhaladjanak mellette, a Bádogemberhez szeretne csatlakozni. Csakhogy az már nincs egyedül: Lenke, a csúnyácska tanárnő magyaráz neki valamit fontoskodva. A következő kirándulásra már nem jön el, az azután következőre sem.

– Örülj neki! – mondja felháborodva Karola az anyjának. Kisklára, maga sem tudja, honnét, de sejti, hogy a Bádogemberről beszélnek. – Még ezt a kis szórakozást is sajnálja tőled! Képzeld el, micsoda életed lett volna mellette! Ki akart sajátítani magának: az persze nagyon kényelmes volt neki, hogy rajta kívül nem volt körülötted számba jöheto férfi. Amikor kiderült, hogy mások is érdeklődnek irántad, felhúzta az orrát, mint egy elkényeztetett kölyök.

Az anyja vállat von:

– Ugyan, ki érdeklődik énrántam? Talán inkább teirántad! Öreg vagyok én már ezekhez a fiatal gyerekekhez!

– Már hogy volnál öreg! – háborog Karola – Harminchárom, az még egyáltalán nem kor! Különböben se nézel ki huszonhatnál többnek... legfeljebb huszonhétnek! – Kritikusan méregeti a másik nőt. – Világosabb holmikat kellene hordanod!

Aztán beáll az esős idő, és nincs több kirándulás. De a társaséletnek ezzel nincs vége: hol itt, hol ott gyűlnek össze, igaz, fogyatkozó számban, mígnem végül csak a főiskolások maradnak, és egy-két fiatalabb, magányos tanár, akiket vala-

honnán messziről helyeztek ide – hozzájuk legalábbis csak ezek járnak látogatóba, nők nincsenek köztük, csak Karola barátnője a kórusból, a gúnyos és szabadszájú Éva néz be időről időre, aki rikító vörösre festi a száját és a körmét – igen, még a lábkörmét is! –, és olyan szavakat használ, amelyeneket Kisklára felnőttek szájából még sose hallott, legfeljebb az óvodában a rossz gyerekektől. Éva nem járt kirándulni („Már ne is haragudj, kisanyám, de hogy én azért keppszek két óra hosszat, hogy aztán a végén beleüljek egy hangyabolyba és a hangyák összecsípjék a se... sejhajomat... hát olyan Isten nincsen!”), viszont a cukrászdában rumos feketét rendel, mint a férfiak, és csúnya képet vág, ha odahaza Kiskláráéknál csak teával kínálják („Valami komolyabb nincs?”).

De van komolyabb: hoznak a fiúk. És Karola fizetésnapon egy valódi, szalagos magnóval állít haza: ketten cipelik a gumiarcú Misivel, és Karola éles, izgatott, parancsoló hangon rendelkezik, hogy hova rakják („Klárikám, azt a régi vázát nem lehetne elrakni onnét valahová? Úgyis repedt a széle...”). És ettől kezdve tánc is van: hej, mambó! Kisklára az ajtórésben leskelődik, mert már ágyba dugták, aludnia kellene, de nem tud, a szomszéd szobából átszűrődő zenétől és az ismeretlen izgalomtól: Karola fölszegett állal, kimérten táncol, mint akinek semmi köze ahhoz, amit a lába művel odalenn; de az anyja... Kisklára rémülten nézi, ahogy mintha egy idegen öltötte volna magára az anyja alakját, egy jóval fiatalabb, de vad és féktelen idegen, akinek zilált a haja, égő és ködös a pillantása, és könnyű elhinni róla, hogy a következő pillanatban fölpattan egy seprűnyélre és kiröppen a fekete téli égbe. Kisklára az ajkába harap, megpróbál nem sírni.

– Az a szegény ember... – A nagynénjénél ülnek, mostanában ritkán látják egymást, a nagynénje nemigen jön hozzájuk, talán nem kedvelik egymást Karolával, vagy ki tudja, miért. – Itt járt nálam, és elpanaszolta...

– Igen? Elpanaszolta? – Az anyja fölszegezi a fejét, a szeme villog. A nagynénje gyorsan megrázza a fejét, de maga elé néz, nem az anyja szemébe.

– Nem, ne érts félre, nem rád panaszkodott... utóvégre arra nincsen semmiféle jogcíme, vagy igen? Igaz, neki voltak bizonyos reményei, de te még nem köteleztél el magad, és ezzel ő is tisztában van...

– Jaj, Istenem! – szisszen föl bosszúsan az anyja. – Ekkora ügyet csinálni egy ilyen semmiségből! Hogy társaságba járok, és néha vendégeim vannak... Vendégeink! – javítja ki magát gyorsan. – Az unokahúgom barátai! Utóvégre is egy fiatal lány... mert Karola alig múlt huszonhárom... az még nem élhet úgy, mint egy remete. Mint ahogy én éltem idáig! – tör ki az anyja, de mintha valami bizonytalanság lenne benne, és azt akarná túlkiabálni. A nagynénje szomorúan ingatja a fejét.

– De hát hidd el, nem mondott rád semmi rosszat...

– De valamit csak mondott?!

– Csak annyit, hogy ő, úgy látszik, félreismert téged... Hogy ő egy komoly, szolid, mély érzésű fiatalasszonyt látott benned, aki csöndes családi boldogságra vágyik... és nagyon tisztel téged, amiért egészen idáig egyedül is helytálltál és neveltetted a kislányodat... de most hirtelen úgy érzi, mintha kettő lenne belőled, mintha időnként átváltoznál egy másik nővé, egy olyan... izé...

– Micsodává? – kérdezi az anyja szinte viczorogva. – Egy... démonná? – kérdezi kihívóan, de azért valamivel csöndesebben. Valószínűleg nem ezt akarta

mondani, hanem valami még rosszabbat, de a nagynénje figyelmeztetően Kisklára felé intett a szemével, aki ott rakosgatta a szőnyegen a gombokat.

– Semmi ilyesmit nem mondott! – feleli a nagynénje erélyesen. – De ha már szóba került... és már ne is haragudj, de kénytelen vagyok... már csak a kicsi miatt is... szóval szerintem sincs ez így rendben... már mások is észrevették, és ők nem olyan tapintatosak, mint szegény Sándor...

– Mit? Mit vettek észre? – Az anyja fölvégja a fejét, a szeme szikrázik, de a nagynénje nem hátrál meg.

– Nézd, én tudom, hogy nincsen ebben semmi... nehéz életed volt hosszú évekig... most egy kicsit kikapcsolódsz, egy kicsit visszafiatalodsz az unokahúgod mellett... De azért ne felejtse el, hogy neked már gyereked van, és felelősséggel tartozol érte... Már ne is haragudj, de nem szerencsés dolog, ha holmi ugrifüles fiatalemberekkel... táncolsz – fejezi be gyorsan a nagynénje, mert az anyja égő szemmel, merően néz rá. Aztán valamivel csöndesebben még hozzáteszi: – Valaki azt terjeszti, hogy isztok is... napközben. Gondolom, hogy nem te... természetesen nem te, hanem a vendégeid... de hát tudod, milyenek az emberek! – mondja békítően, és a másik nő karjára teszi a kezét.

– Tudom – mondja az anyja keményen. – Már hogyan tudnám. Ne haragudj, Margit, most mennünk kell! – Föláll a székből, és Kisklára felé fordul. – Fejezd be, légy szíves! Indulunk!

– De még nincsen készen! – kiáltja döböntően Kisklára. Máskor az anyja majdnem mindig tiszteletben tartja, ha ő csinál valamit, ha mondjuk ő be szeretné fejezni a kifestő oldal beszínezését vagy a kirakóst, akkor, ha csak nincs éppen sürgős dolguk, legfeljebb azt szokta mondani, jó, csak siess! Márpedig most nincs sürgős dolguk, és a virágnak, amit kirakott a gombokból, még hiányzik az egyik szirma. De az anyja most mintha meg se hallaná, némán nyújtja a kezét, és ő kénytelen belekapaszkodni, és felhúzódkodni a szőnyegről. – Ne fáradj, Margit, kitalálok! – veti oda az anyja, és húzni kezdi kifelé Kisklárát.

– Jár a szájuk! – mondja otthon Karola megvetően. – Azt hiszed, én rólam nem pletykálnak a kolléganőim? Egyik-másiknak böki a csőrét, hogy én nem vagyok olyan sótlan, bigott vénkisasszony, mint az itteniek! Szerintem a drágalátos kolléganőd kürtölhette szét, hogy mi itten orgiázunk!

– Ugyan... Judit nem az a pletykás típus – mondja az anyja fáradtan, és Kisklárának eszébe villan, hogy egyik délután csakugyan beállított hozzájuk a szép Judit, de csak percekre, és amíg ott ült, a szemét a földre szegezte, igyekezett nem nézni semerre, se a borospoharakra az asztalon, se a férfialapokra a díványon, sem a kissozba felé, ahol a két főiskolás az elromlott magnót igyekezett megszerelni.

– Te eddig túlságosan is alkalmazkodtál hozzájuk, ne is haragudj, ez nem volt okos dolog! – tüzelt Karola. – Nem élhetsz úgy, mint egy apáca, csak azért, hogy egy csomó kisvárosi kávénikének a kedvére tegyél! Magadra is gondolnod kell!

– De nekem itt van a gyerek... – mondja az anyja rekedten. Karola megvetően elbiggyeszi a száját.

– Na és milyen példát mutatsz te annak a gyereknek? Mit lát tőled? Hogy egy nőnek muszáj alkalmazkodnia ezekhez az ósdi, zsarnoki követelményekhez?

Hogy nincs joga a saját életét élni? A gyerekek is akkor teszed a legjobbat, ha nem igyekszel mindenkinek megfelelni, hanem önmagadat adod... az igazi önmagadat! – fejezi be tanárnősen. Az anyja elnéz a semmibe.

– Az igazi önmagamat... – ismétli szórakozottan. – De melyiket? Vagy te nem tudtad, hogy kettő van belőlem? – kérdi és fájdalmasan elmosolyodik. Karola hökkenten néz rá, aztán vállat von.

– Azért az nem szép tőled, ahogy azzal a szegény fiúval bánasz! – mondja vádlón, tanítónősen.

– Milyen szegény fiúval? – kérdi az anyja, de mire kimondja, alighanem már tisztában van vele, kire vonatkozik a kérdés, mert elpirul. Kisklárának eszébe jut a szilveszter este, őt már ágyba dugták, de kicsit később valami nagy csöndre ébredt: aznap este nem volt más vendég, csak a két főiskolás, de amikor bekukucskált az ajtóresen, Karolát és a szőke Gábort nem látta sehol, biztosan a konyhában ügködtek valamit, talán ellenőrizték, megfőtt-e már a második adag virsli – az első adagból még ő, Kisklára is kapott –, és először nem is értette, hogy mit lát. Az anyja a fal mellett állt, de nem sok látszott belőle, mert eltakarta a gumiarcú, igaz, neki csak a hátát látta, de csak ő lehetett az. Az anyja hajából és homlokából látszott egy kevés, meg a tehetetlenül lecsüngő fél karja: úgy tűnt, mintha a gumiarcú nekiszorítaná a falnak. Kisklára az anyja segítségére szeretett volna sietni, odarohanni, hogy rárontson és elrángassa onnan a gumiarcút, de aztán hirtelen valami névtelen, alig elviselhető szégyen megbénította: mert mi van akkor, ha az anyja nem örülne a segítségnek, hanem kinevetné vagy öszszeszidná. Vagy csak csúnyán nézne... Aztán hirtelen megoldódott a helyzet: nyílt az ajtó, és Karola meg a másik főiskolás léptek be a virslivel meg a pezsgővel, Karola zavartan, mégis győzelemittasan nevetve, a szőke Gábor fanyarul mosolyogva, és az anyja erélyesen eltolta magától a gumiarcút.

– Nagyon jól tudod, kiről beszélek! – csattan fel most Karola. – Azt mondja, úgy bánsz vele, mint egy gyerekkel!

– Mert az is! – mondja az anyja ingerülten. Karola elvörösödik felháborodásában.

– Csak tudnám, mitől félsz! A világ nyelvétől? Én régebben nem ilyennek ismertelek! Hogy nem mered vállalni az érzéseidet! – kiáltja feldúltan, majdnem sírva. Az anyja vállat von.

– Félreérted a helyzetet! – mondja hűvösen. – Nekem nincsenek semmiféle érzéseim... ezzel a Misivel kapcsolatban legalábbis biztosan nem. Na és ti – kérdezi sokkal lágyabb hangon, és kíváncsian fürkészi a fiatalabb nő arcát –, ti hogy álltok Gáborral?

Karola boldogan, zavartan nevet.

– Azt hiszem, elég jól... Csak az a baj, hogy a főbérlője, az a sárkány, nem engedi, hogy vendéget fogadjon. Ebben a hidegben mégse trappolhatunk órákon át föl-alá az utcán. Klárikám... Nem akarsz valamikor moziba vinni a kicsit? Vagy meglátogatni a sógornódet?

– Ide benézünk egy percre! – mondja az anyja. Kettesben sétáltak, mint régen, amikor még sem Karola, sem a Bádogember nem volt sehol, az anyja mindig is ragaszkodott hozzá, hogy télen is sokat legyen a szabad levegőn. Fönn járkáltak az erdő szélén, a friss hóban ott maradt a lábnyomuk. Most már hazafelé igye-

keznek, mert ilyenkor már hamar sötétedik, sietősen lépegetnek, aztán az anyja előbb az órájára pillant, majd megáll az egyik sarkon, egy kétszintes, öreg ház előtt, és becsönget.

A nő, aki ajtót nyit, jól benne jár a korban, széles, kövér arca van és apró, gyanakvó szeme. Kontyot visel és elnyútt pongyolafélélt, egyszerre mézesmázos és elutasító, mintha nem tudná eldönteni, melyik fajta viselkedés jár ezeknek az idegeneknek. Talán mert nem tudja, kicsodák, vagy mert nagyon is tudja?

– Kit tetszik keresni?

– Tóth Sándort – mondja zavartan az anyja. – A... kolléganője vagyok, és mondták az üzemben, hogy beteg... Hogy nincs-e esetleg szüksége valamire, nem kell-e bevásárolni...

– Ó, már egészen jól van a Sándorka... nincsen szüksége semmire, minden nap bevásárol neki a kis menyasszonya... A tanárnő! – feleli a kontyos álnok lelkesedéssel, és kárörvendő kíváncsisággal fürkészi az anyja arcát. De azért félreáll, és ők elindulnak fölfelé a nyikorgó falépcsőn. – Egy pillanat! – hallják, amikor bekopognak.

Odabenn mindössze egy ágy, egy asztal az ablak előtt, amelyen át bevilágít a hó. A falon falvédő, cikornyás, hímzett betűkkel: Ora et labora! A Bádogember elnyútt, csíkos fürdőköpenyben fekszik az ágyban, nyilván most kaphatta magára. Nincs rajta a szemüvege, az ornyergén két piros folt jelzi, hogy az imént még rajta lehetett. Alighanem beletette könyvjelzőnek a könyvbe, amit olvas, és ott van mellette az éjjeli szekrényen. Szemlátomást zavarban van.

– Elnézést, hogy csak így... – mormolja, és tétova kézmozdulattal a paplanra meg a fürdőköpenyre mutat. A nyakánál kilátszik a paplan alól a pizsama legfelső gombja.

– Ugyan, ez egészen természetes! Ha egyszer beteg vagy! – mondja bizonytalanul az anyja.

Egyetlen, rozogának tűnő szék van a szobában, a kerek ülőkérőlt egy darabon lepattozott a politúr, egy világos, némileg elpiszkolódott foltban kilátszik a nyers fa sárgásfehérje. A foltnak pillangó alakja van, állapítja meg Kisklára. Az anyja tétovázik egy pillanatig, aztán odahúzza a széket az ágy mellé. Kisklára lehuppan az ágy végébe.

– A kabátodat... nem veted le? Rád melegszik! – kérdi elfúló hangon a Bádogember. Az anyja türelmetlenül vállat von.

– Csak egy pillanatra ugrottunk fel! Éppen erre sétáltunk, és gondoltuk, benézünk...

Előredől, éppen csak egy keveset, nem ér hozzá a Bádogemberhez. Egy darabig hallgatnak.

– Az üzemben mondták... az Irénke a bérelszámolóból... hogy influenzás vagy – kezdi bizonytalanul az anyja. – Gondoltam, talán szükséged van valamire....

– Köszönöm, nagyon kedves vagy! De nincs szükségem semmire, gondoskodnak rólam! – mondja fojtott hangon a Bádogember, de nem néz az anyjára: kicsit elfordítja a fejét, és az ornyergét nyomogatja ott, ahol azt a piros foltot hagyta rajta a szemüveg.

– Igen, tudom... Mondta a háziasszonyod. – Az anyja se néz a férfitra, a tulajdon térdét vizsgálgatja, úgy látszik, megint fölzaladt egy szem a harisnyáján.

Megint hallgatnak. Végül a Bádogember elszánja magát.

– Nézd, Klári... – kezdi, de továbbra is kerüli az anyja pillantását, maga elé mered, mintha a paplan tükrének fényes, vörös selyemrőzsáit tanulmányozná. – Te nagyon jól tudod, hogy én hogy érzek... éreztem – javítja ki magát sietősen. – De be kellett látnom, hogy én kevés vagyok neked... hogy unatkozol mellettem... hogy neked mozgalmasabb életre van szükséged, mint amit én nyújtani tudok. Fiatal vagy, még szórakozni szeretnél...

– Ugyan, dehogy! – vág közbe kapkodva, elfúló lélegzettel az anyja. – Egyáltalán nem... csakis az unokahúgom kedvéért... nekem egyáltalán nem hiányoznak azok az emberek! Már régen elegendem van belőlük, de mégse dobhatom ki őket, az unokahúgom igényli a társaságot! Szegény boldogult nővérem lánya, kicsit mintha az enyém lenne – hadarja az anyja, mintha leckét mondana föl, aztán gyámoltalanul elhallgat. A Bádogember a fejét ingatja, nem tudni, hitetlenkedve-e vagy csak szomorúan.

– Hát... most már mindegy! – szólal meg végül nagyon halkán. Fölemeli a tekintetét a paplanról, az anyja szemét keresi. Egy ideig némán nézik egymást. – Sajnálom... most már az van, ami van... – mondja a Bádogember sóhajtva, és ügyetlenül megsimítja az anyja kezét. A pizsama rövid ujjá alól kilátszik a csuklója. Ahogy az anyja elhúzódik, a szék kicsit megreccsen.

– Vigyázz, a támlája el van törve! – mondja rekedten a Bádogember. Az anyja föláll, kurtán biccent („Hát akkor jobbulást...”), és a kezét nyújtja, hogy fölhúzza Kisklárát az ágyról. Amikor leérnek a lépcső aljára, valamelyik ajtó mögül kipattan a kontyos, mintha odáig lesben állt volna, és kiengedi őket.

Kinn közben már egészen besötétedett; a szél szemközt fúj, hordja a havat. Az anyja nagy, kemény léptekkel halad szemközt a széllel, Kisklára alig bír lépést tartani vele. A hó éles, kemény tűhegyekkel csapódik az arcába. Ahogy az utcai lámpa fényében felnéz rá, látja, hogy az anyja arca is nedves, nem tudni, a hótól-e vagy valami mástól. Elkanyarodnak az Eötvös tér felé, az Ibolya cukrászda kirakatából kiszűrődő fényben az anyja újra megnézi az óráját: – Azt hiszem, most már hazamehetünk! – dünnyögi.

Otthon Karola puha, zavart, ellágyult arccal jön elő a szobájából. Fényes, sárga pongyolát visel, amit Kisklára még sohase látott rajta. Talán az is csomagból van.

– Jaj, ti szegények... tisztára, mint két hóember! Nagyon átfáztatok?

Telik-múlik az idő: tavasz lesz, még kirándulnak néhányszor az előző évi társasággal, de valahogy mintha mindnyájan fáradtak lennének, és egy kicsit, egy egészen kicsit unják is egymást, amit hiába igyekeznek erőltetett harsánysággal és jókedvvel leplezni. Aztán nyár lesz, a kirándulásoknak vége, ha éppen nem nagy a meleg, megint kettesben sétálnak az anyjával. Kisklára elkapja a báránymaglót, és két hétig nem mehet óvodába: egy hétig az anyja otthon van vele („A szabadságom terhére...” – mondja Karolának sóhajtva), aztán már csak a szomszédasszony néz be hozzá napjában kétszer és melegíti meg neki az ebédet. Meg néha a nagynénje. Különbön egyedül van a lakásban, de hát hiszen már nagylány, októberben tölti be a hetet, ősszel már iskolába megy. Amikor unalmában a szekrényben kotorászik, a *Ki nevet a végén* dobozát keresi, amivel egyedül is tud játszani, ha két embernek képzelet magát, a lába elé hullik valami a zsúfolt polc-

ról: a fényképalbum. Ahogy visszarakosgatja a fényképeket, az egyiket sehogyan sem sikerül visszaillesztenie az áttetsző papírsarkok közé: hárman vannak rajta, ő, az anyja és a Bádogember, ünnepélyes, boldog, kissé báva arccal néznek a gépbe.

– Egerbe – mondja az anyja a szép Juditnak, aki mostanában megint gyakrabban látogatja őket. – Ahol a családja is él, nyilván ott voltak hozzá megfelelő kapcsolatai, hogy megkapja azt az állást. Amint végzett, utazott haza... és nem, nem írt azóta egy sort sem. Megadott Karolának egy telefonszámot, mármint azt mondta, hogy az a telefonszáma, azon keresheti, de amikor Karola megpróbálta felhívni, a központ közölte, hogy nincs előfizető azon a számon...

A szép Judit együttérzően bólogat.

– Szegény Karola... nagyon megviselte?

– Hát eleinte eléggé – mondja elgondolkodva az anyja. – Egy darabig minden este hallottam, ahogy álomba sírja magát... Aztán reggel megint reménykedni kezdett, hogy aznap talán jön tőle levél, de persze nem jött. De aztán adódott ez a pesti állás, és az nagyon felvillanyozta...

– El is hiszem! – mondja a szép Judit. – Most majd mehet hangversenyre minden héten... és ott majd talál magához illő társaságot. Na és te – kérdezi zavartan, a retikülje csatját babrálva –, te hogy érzed magad... megint így egyedül? Nem mintha nem kapnál minden ujjadra másikat... a múltkor is, az az új mérnök tőlem érdeklődött utánad, hogy ki az a feltűnően csinos, barna fiatalasszony... – Aztán halkabban, összeesküvő suttogással: – Láttam őket múlt vasárnap... az Ibolyából vitték hazafelé a Rigó Jancsit. Szegény Sándor nem látszott valami boldognak...

Az anyja vállat von.

– Boldognak... Miért, hát ki boldog? – Aztán a szeme sarkából a kisszoba felé néz, ahol Kisklára és Jutka társasoznak. Pár pillanatig némán töpreng, aztán felnevet... a nevetése egy kicsit, de csak egészen kicsit, emlékeztet Karola erőltetett üveghangjára. – Tudod, néha, amikor hazajövök a munkából, ledőlök a díványra, fogok egy könyvet... képzelj, az Illésné megszerezte *A halászó macska uccáját!*... és arra gondolok, milyen jó, hogy most nyugodtan olvashatok egy órát, este meg majd csinállok magunknak pár szelet pirítóst, nem kell azon törnöm a fejemet, mit főzzek vacsorára, meg nem kell inget vasalnom... és hidd el, olyankor igazán remekül érzem magam. Olyan szabadnak...

A szép Judit hümmög. Hiszi is, nem is, amit hallott.

– Na és az a ... másik? Az a fiatal gyerek? – kérdezi óvatosan. Az anyja a fejét rázza.

– Ugyan... azzal nem volt semmi. Na jó... szilveszterkor egy kicsit a fejembe szállt a pezsgő... de ez minden. Valakitől hallottam, hogy Pesten menyasszonya van... nem mintha ez számítana bármit is...

– Képzelj! – mondja az anyja ragyogó arccal a nagynénjének. – Megint lehet vattacukrot kapni! Jövök haza a munkából, és egyszer csak látom, hogy a sarkon árulják! – Kiveszi a táskájából és az asztalra teszi *A halászó macska uccáját*. – Egy hétig maradhat! Utána az Illésné már sajnos odaígérte az Olginak a könyvelésből... Szóval a vattacukor... Képzelj, van belőle fehér meg rózsaszín is! De

tudod, mi a legfurcsább? – teszi hozzá töprengve. – Amíg nem lehetett kapni, mindent megadtam volna érte... na jó, nem mindent, de azért sok mindent... ha legalább egyszer újra megkóstolhatnám. És most, hogy van... valahogy nem ízlett. Hát nem furcsa? – néz fel zavart, ijedt szemmel a nagynénjére, de az nem válaszol.

– Az ember változik – mondja végül. Az anyja hevesen bólogat. Aztán valami másról kezdenek beszélni.

Z S E M B E R Y B O R B Á L A

Amazónia frissessége

Elég az egyik oldalán meghúzni a madzagot. Egyetlen, apró mozdulat, és a csomó kioldódik. Enged a szorítás. Villanásnyi, hullámzó mozgás, és a madzag gilisztaként hever a földön.

Napok óta nem tudok rendesen aludni. Ha mégis sikerül, erről a mozdulatról álmodom. Ilyenkor könnyen megy, a kezem szinte magától mozdul. Egy pillanat műve az egész. Nappal azonban mintha más erők hatnának. A fürdőszobába a szellőzőablakon keresztül alig jut be fény, egész évben párás, nyirkos őszi délután van. Mindig úgy érzem, nem látok itt teljesen tisztán.

Amikor eljöttem megnézni a helyet, azonnal feltűnt a fürdőszoba sötétsége. A főbérő észrevehette rajtam a megütközést, mert rögtön magyarázni kezdett az anyósáról, akinek annak idején leválasztották ezt a lakrészt. Az eredeti tágasabb, fényesebb, az náluk van, amit itt látok, egy gyors megoldás volt. De tökéletesen működik minden, és hát az ember egyébként sem tölt el órákat a fürdőszobában. Higgym el, nem ettől fogok depresszióba esni.

Gondolkodtak rajta, hogy kiépíttetnek egy fénycsatornát, ezzel lehetne növelni a bejövő fény mennyiségét. Fogalmam sem volt, miről beszél, és ez valószínűleg látszott is az arcomon, mert részletesen kifejtette, hogy olyan csőről van szó, ami tükrök segítségével hozza be a fényt a kevésbé világos helyiségekbe. A hosszúra nyúló magyarázat nem kötötte le túlságosan a figyelmemet, mégis, amióta beköltöztem, gyakran eszembe jut. A kinti és a benti világot összekötő járat, aminek a belsejében tükrök dobálják egymásnak a lefelé csúszdázó fénynyalábokat,